

Extra City

KUNSTHAL ANTWERPEN

KOENRAAD
DEDOBBELEER

05.04
— RAYMOND
BARION

OPENING 4 APRIL - 19:00

LAURE
PROUVOST

25.05
2014

EXTRA CITY KUNSTHAL

EIKELSTRAAT 25
2600 ANTWERPEN-BERCHEM

OPEN VAN
WOENSDAG T.E.M. ZONDAG 13:00 - 18:00
GESLOTEN OP FEESTDAGEN

EXTRACITY.ORG

TEAM

Artistiek Directeur
– Mihnea Mircan

Productie
– Caroline Van Eccelpoel

Communicatie
– Lotte De Voeght

Administratie en Assistentie
– Charlotte Gyselincx

Technische Assistentie
– Gary Leddington, Oscar Hugal, Sander
Michiels, Tom Volkaert

Architectuur
– Kris Kimpe

Vormgeving Cover
– Remco van Bladel

Stagiairs
– Pieter Jennes, Leonie Maerevoet, Rhe
Suykens

MET DANK AAN

Micheline Swajcer, Elizabeth
Vandeweghe, Nina Serebrenick & Galerie
Micheline Swajcer; Martin Germann &
S.M.A.K.; Victor Gisler, Anna Caruso &
Mai 36 Gallery; Alvaro Perdiges; Phillip
Van den Bossche & Mu.ZEE; Valérie
Chartrain & C.L.E.A.R.I.N.G.; Silvia Dauder
& ProjecteSD; Jacques Verhaegen &
Fondation Willame; Chris Hammond,
Nicola Wright, Pauline Bodart & MOT
International; R. Sierksma; Wouter Tiems;
Ad Habets; Arie Graafland; Janneke
de Vries & GAK Bremen; Alan Quireyns
& AIR Antwerpen; Stijn Maes, Sophie
Verhulst & O.C.A.M.; Kris Kimpe; de
bruikleengevers.

STAD ANTWERPEN

Foundation
WILLAME
stichting

sdworx
Result driven HR

Duvel

H art

KOENRAAD DEDOBBELEER

– THE DESPERATE, FURIOUSLY
POSITIVE STRIVING OF PEOPLE WHO
REFUSE TO BE DISMISSED

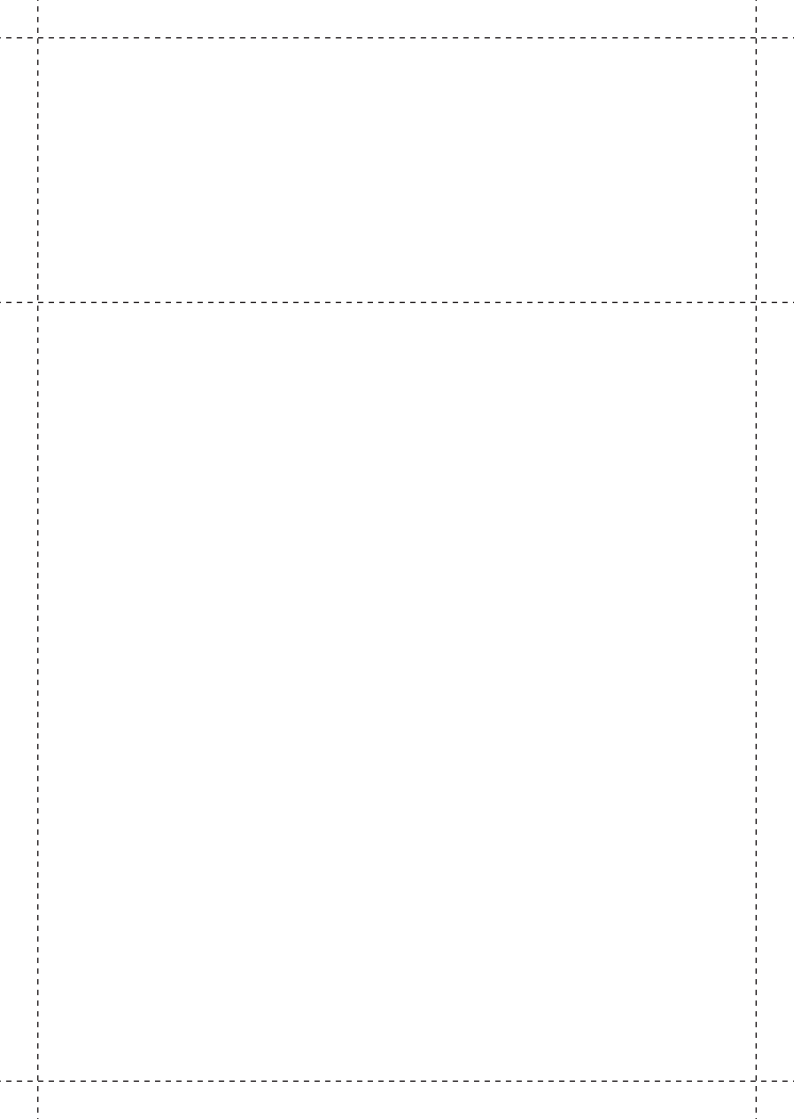
RAYMOND BARION

– OF LENSES AND ARENAS

LAURE PROUVOST

– WANTEE AND GRAND MA'S DREAMS

EXTRA CITY PRESENTEERT DRIE ARTISTIEKE PROJEC-
TEN DIE OMGAAN MET DE WERKELIJKHEID EN HAAR
VERSCIJNINGSVORMEN, SCHIJNWAARHEDEN EN SPITS-
VONDIGHEDEN, DIE OPEN ASSOCIATIES VOORSTELLEN
TUSSEN FIGUREN EN ACHTERGRONDEN, ACTEURS EN
TONEEL, BEWEGINGEN, STEMMEN EN DEI EX MACHINA.

KOENRAAD DEDOBBELEER
– THE DESPERATE, FURIOUSLY
POSITIVE STRIVING OF PEOPLE WHO
REFUSE TO BE DISMISSED

Deze tentoonstelling brengt nieuwe en bestaande sculpturen van Koenraad Dedobbeleer (1975, Brussel) in combinatie met werken en reproducties van werken van kunstenaars, ontwerpers en architecten die zijn artistieke ontwikkeling mee hebben gevormd. Een verrassende scenografie met verschillende podia en sokkels brengt de processen aan het licht die de praktijk van Dedobbeleer kenmerken, maar ook de punten waarop deze in de kunstgeschiedenis zit verankerd, via affiniteit of afwijking, overeenkomst of wrijving. De installatie maakt geen uitgesproken onderscheid tussen de verschillende componenten, tussen eigen werk en dat van een ander, of tussen kunstwerk en document; de uiteenlopende objecten gaan eerder een inventieve interactie aan, die voorbij gaat aan de regels van betekenisgeving, eigenaarschap of museaal decorum.

De installatie schetst een samengesteld beeld van een 'allegorie van sculptuur': een conversatie, zowel tastbaar als abstract, over de recente geschiedenis en esthetische mogelijkheden van het medium beeldhouwkunst. Deze allegorische referentie plaatst de veelzijdige aard

van het project – met zijn vloedgolf aan voetnoten, voorschriften en appendices – in een beeldtraditie die loopt van Andrea Pisano tot Gustav Klimt en verder, en die de specifieke manier waarop de beeldhouwer ziet en denkt, vormgeeft en modelleert, probeert vast te grijpen. Welke kenmerken bepalen wat hedendaagse sculptuur is? Waar ligt de scheidingslijn tussen materiële overwegingen, functionaliteit en esthetische waarde? Deze vragen, altijd aanwezig in Dedobbeleers werk, treden op de voorgrond en worden verweven in een allegorische dialoog – een gesprek tussen objecten, documenten en toeschouwers, modellen en ruimten, manieren van kijken en denken, constructie en deconstructie.

De werken van Dedobbeleer die voor deze tentoonstelling werden gekozen, weerspiegelen de vormelijke en ruimtelijke vindingrijkheid van de kunstenaar. Maar ze tonen ook de zorgvuldigheid – die nooit speelsheid uitsluit – waarmee hij nadenkt over het tentoonstellen zelf, over kunsthistorische referenties of metaforische invullingen. Deze werken illustreren dat Dedobbeleers sculpturale oeuvre vooral bestaat uit een aaneenschakeling van objecten die proberen de zwaartekracht te overwinnen en onze kritische geest te ondermijnen, maar dat het ook een oord is waar culturele geschiedenissen samenkomen met zintuiglijke betekenissen, verlangens en misverstanden. In de tentoonstelling delen zij het podium met een heterogene selectie artefacten. Zoals een replica van de 'Venus van Arles', geproduceerd in het Atelier de moulage van het Louvre en geretoucheerd

door de kunstenaar die zo de reeds complexe geschiedenis van de 'creatieve restauratie' van dit antieke beeld tot een persoonlijk einde wil brengen: een subtiele aanpassing door Dedobbeleer zorgt ervoor dat de Venus meer op iemand anders begint te lijken dan op zichzelf. Een licht uitvergroete versie van het portret van de beeldhouwer Juan Martínez Montañés, geschilderd door Diego Velázquez in 1635 en voor deze tentoonstelling door Jesús Fernández gekopieerd in het Prado, geeft de sculptuur op het schilderij weer als een afwezigheid van pigment: het gedetailleerd vormgegeven portret contrasteert met de vage lijnen die de buste waaraan de beeldhouwer werkt aanduiden. Deze kopieën worden vergezeld van een fotografisch lexicon van mannen en vrouwen in contrapost-houding, in 1977 samengesteld door kunstenaress Marianne Wex, een bronzen afgietsel van een deurklink van architect Kris Kimpe, een deurklink ontworpen door filosoof (en sporadisch architect) Ludwig Wittgenstein en reproducties, postkaarten en andere objecten uit de categorieën kunst en design, echt en vals.

Deze choreografeerde installatie, die objecten tot leven wekt via alternatieve toepassingen of interpretaties, staat natuurlijk ver af van een soort postmoderne aanklacht tegen het 'verloren origineel', geërodeerd door kopieën of opgeslokt door simulacra. Een relevantere verwijzing is misschien het retorische genre van de 'paragone': een discussie tijdens de Renaissance over de esthetische superioriteit van de ene kunsttak over de andere. Dit debat drukte zijn stempel op de artistieke

theorievorming in het 16e-eeuwse Italië en de Lage Landen en bekeek de mogelijkheid van literatuur, schilderkunst en beeldhouwkunst om de veelzijdigheid van het leven te imiteren. De opstelling van Dedobbeleer brengt beeldhouwkunst samen met haar tegengestelden, haar mindere zelf – namelijk designobjecten, urbane elementen en gebruiksvoorwerpen uit het dagelijkse leven en de kunstpraktijk. Als er hier iets wordt gesimuleerd, dan is het waarschijnlijk het denkproces van de kunstenaar: de patronen en instrumenten die het vormgeven, tastbaar maken en het plaatsen binnen het bereik van 'the palm at the end of the mind' (zoals dichter Wallace Stevens het verwoordt). We worden hier geconfronteerd met een collectie maatstaven en waardemeters, echte objecten en imitaties die wedijveren om betekenis, categorieën van wanorde en een uitdagend onderzoek naar artistieke subjectiviteit – een subjectiviteit die nooit autonoom is, want altijd verstrikt in de biografieën van de verschillende objecten.

De tentoonstelling is een coproductie met GAK – Gesellschaft für aktuelle kunst, Bremen, waar ze in een andere versie te zien zal zijn in de tweede helft van 2014. In het kader van de tentoonstelling wordt een editie gerealiseerd met de steun van Galerie Micheline Szwajcer, Antwerpen, Mai 36 Galerie, Zurich, en S.M.A.K., Gent.

RAYMOND BARION — OF LENSES AND ARENAS

De intrigerende schilderijen van Raymond Barion (1946, Valkenburg) bevatten een merkwaardige inventaris van ruimtelijke perspectieven, bouwkundige elementen en kritische voorstellen. Zijn gedetailleerde, ontvolkte architecturen en zijn atmosferisch geladen interieurs vertellen een aparte geschiedenis van zien en gezien worden, van zichtbaarheid en kwetsbaarheid: een geschiedenis zonder protagonisten, via bedreigende, onbewoonde ruimtelijke abstracties. De kunstenaar vermengt verwijzingen naar Duchamp en barokke architectuur met militaire cartografie, Rem Koolhaas, de machines uit 'Anti-Oedipus' van Deleuze en Guattari en de 'uitzonderingsstaat' van Agamben. In de extatische omgevingen die Barion schildert, lijkt de ruimte zelf over een vrije wil te beschikken. Doorgangen worden geblokkeerd en spleten gecamoufleerd: ze zuigen je naar zich toe en stoten je tegelijk af, en wekken zo de illusie van een stralende, functionele naadloosheid. Een transparant deken van leegte ligt over Barions gemechaniseerde landschappen zonder in- of uitgang, en houdt de toeschouwer op een afstand.

De kunstenaar heeft een uitgesproken politieke kijk op de ruimtelijke condities van het hedendaagse leven, zoals dat vorm krijgt in recente architectuur, de neoliberale benadering van de publieke ruimte en nieuwe ontwikkelingen binnen de visuele technologie. Zo ziet hij bijvoorbeeld een rechtstreekse link tussen de gladiatorarena uit de oudheid en hedendaagse optische instrumenten: net zoals de arena zoomt ook de lens van de telescoop of de camera in op conflicten, het verborgene en aangroeiend geweld. Sleutelwerken als 'Hotel' (1980), 'Projector' (1983), 'Theater' (1981) en 'Maginot' (1982) illustreren Barions strategieën om architecturale en technologische onderdelen en processen te deconstrueren en weer samen te brengen. Daarbij creëert hij een opeenstapeling van elkaar overlappende lagen en ruimten die zowel beschadigd en bodemloos als dromerig en leeg zijn.

In Barions werken wordt zinnenstrelende prikkeling onderdrukt, kunstmatige bezieling blootgelegd en productiviteit teruggeschroefd. Huub Beurskens, wiens tekst over Barion de titel van de tentoonstelling leverde, beschrijft ze als "vlakke projecties van een eeuwig voortbewegende machine die niet kan bestaan voorbij haar eigen projectie". Dezelfde tekst, geschreven naar aanleiding van Barions laatste tentoonstelling (in 1987 in het ICC Antwerpen), wijst op een paradoxale, gelijktijdige aanwezigheid van verschillende perspectieftechnieken in de schilderijen. Enerzijds zijn er de perspectieflijnen die elkaar kruisen op een nulpunt aan de horizon,

waar de ruimte zich 'sluit' en terugplooit op zichzelf, en die de heerschappij van kunstenaar en kijker zichtbaar maken. Anderzijds is er de parallelle projectie waarbij de lijnen evenwijdig blijven lopen en zo een vlakke perceptie voortbrengen zonder begin of eind. Schipperend tussen deze beide benaderingen van figuratie, blijven Barions schilderijen ontoegankelijk: de afstand die ons van de afgebeelde scènes scheidt is immers zowel oneindig als nul.

De tentoonstelling focust op werk uit de jaren '80 en '90, maar brengt ook een net voltooid schilderij, en benadrukt de relevantie van Barions werk binnen hedendaagse debatten over de publieke ruimte, over het toenemende aantal sociale en politieke conflicten en over het toenemende aantal apparaten die deze visueel moeten kunnen documenteren. Dit aspect wordt uitgewerkt in een kritische herwaardering van Barions artistieke praktijk, via een essay dat in opdracht werd gegeven aan architectuurtheoreticus Stefaan Vervoort, en dat de dynamiek onderzoekt, zowel in de kunst als in de theorievorming, tussen de verbeelding van de 'buitenkant' en de overkoepelende, allesoverheersende aanwezigheid van het kapitalisme.

In samenwerking met O.C.A.M. Tentoonstellingsarchitectuur door Kris Kimpe.

LAURE PROUVOST

– WANTEE AND GRAND MA'S DREAMS

Filmmaakster en installatiekunstenares Laure Prouvost (1978, Rijsel), winnares van de Turner Prize 2013, herdenkt de ruimte en functie van Extra City's cinemazaal en creëert er een 'dramaturgie' van objecten en (bewegende en stilstaande) beelden die de gangbare regels van film screenings ontwricht. Het project zal zich tijdens Prouvosts residentie in AIR Antwerpen verder ontplooiën. De ruimte zal ingenomen worden door steeds meer stemmen, licht, rekwisieten en sculpturale ingrepen die de cinema-ervaring vervolledigen, verstoren en verrijken. Met al deze verschillende attributen onderlijnt het project de interesse van de kunstenares in gelaagde vertellingen: verhalen worden verteld vanuit verschillende gezichtspunten en zijn doorweven met gebeurtenissen en mijmeringen, missers en drogredenen, vergeetachtigheid en improvisatie.

De eerste fase van het project brengt een scenografie met twee recente films, 'Wantee' (2013) en 'Grand Ma's Dreams' (2013), die het vervlochten levensverhaal vertellen van de grootouders van de kunstenares. Via verwijzingen naar deze personen pikt het project de draad weer

op van het verhaal dat zijn aanvang nam in de film 'It, Heat, Hit' (2011), door Prouvost gepresenteerd in de tentoonstelling 'Museum of Speech' in Extra City in 2011. In dit eerdere werk vertoont haar 'conceptuele grootvader', naar wie voortdurend wordt gezocht, gelijkenissen met John Latham, de Britse kunstenaar die Prouvost tijdens zijn laatste levensjaren assisteerde. In de twee recente films wordt het portret van dit afwezige karakter aanzienlijk complexer. De kunstenaar keert terug naar het in verval geraakte huis van haar grootouders en ontrafelt daar de plot van grootvaders relatie tot het artistieke establishment en tot de sentimentele driehoek die hem verbindt met grootmoeder en het mysterieuze personage Wantee (aan wie erotisch gevormde theepotten zijn gewijd).

Uitbundig, subtiel of speels pedagogisch spreken Prouvosts films direct aan. Maar, plots ook verleidelijk en onthutsend, kunnen ze de kijker ook overspoelen met hun zintuiglijke en psychologische gewicht. Manoeuvrerend tussen stemmingen, climaxen en anticlimaxen, lijkt Prouvosts werk terug te gaan tot de eerste experimenten met cinematografische technologie, en naar de emotionele shock die deze teweegbrachten bij de kijkers: de paniek bijvoorbeeld, bij het zien van een trein die recht doorheen het scherm op hen af leek te komen. Laure Prouvost gaat op zoek naar de gevoelige grens waar de 'virtualiteit' van film en de 'realiteit' voorbij de rand van het scherm niet meer te onderscheiden vallen en waar betekenaar en betekenis samenkomen. Met 'JUST HOLD ON TO THE IMAGES', zoals ze in een andere

film beveelt, nodigt ze uit om ons een andere vorm van nabijheid tussen bewegend beeld en toeschouwer te proberen voor te stellen – een wederkerig, suggestief engagement.

Verdere episodes in de ontwikkeling van de installatie zullen in de loop van de volgende maanden worden aangekondigd op de website en via de nieuwsbrieven van Extra City.

In samenwerking met AIR Antwerpen, waar Laure Prouvost in de lente van 2014 in residentie verblijft. Gerealiseerd dankzij de genereuze steun van de Fondation Fernand Willame.